

6. 23-28 EKİM
1995
ANKARA
ULUSLARARASI
EĞİTİMDE YARATICI DRAMA
SEMİNERİ

DRAMA MASKE MÜZE

3. Baskı

Yayına Hazırlayan: İnci SAN

A PEGEM
AKADEMİ

Yayına Hazırlayan: İnci SAN

6. ULUSLARARASI EĞİTİMDE YARATICI DRAMA SEMİNERİ
Drama-Maske-Müze
(23-28 Ekim 1995)

ISBN 978-625-7676-26-7
DOI 10.14527/9786257676267

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2021, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. A.Ş.'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınevi**dir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

3. Baskı: Ekim 2021, Ankara

Yayın-Proje: Zeynep Güler
Dizgi-Grafik Tasarım: Tuğba Kaplan
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler - Ankara
Tel: (0312) 341 36 67

Yayıncı Sertifika No: 36306
Matbaa Sertifika No: 47865

İletişim

Macun Mah. 204. Cad. No: 141/A-33 Yenimahalle/ANKARA
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Seminer Düzenleme Kurulu

İnci San

Tuğba Girgin

Tülay Üstündağ

Aynur Eğitimci

Ayşe Çakır İlhan

Sevim Miral

Ayşe Okvuran

İKİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ

1985 yılında ilk olarak gerçekleştirilen “Drama” buluşmaları bir süre seminer olarak adlandırılmıştır. 1. Uluslararası Eğitimde Dramatizasyon Semineri olarak adlandırılan ilk buluşmanın İngilizce olarak “Drama in Education Congress” olarak yazıldığı görülür. Bu durum drama buluşmalarının daha başlangıcından beri bir kongre niteliği anlayışında oluşturulduğunun ayrı bir kanıtı gibidir. 2008 yılından itibaren kongre adıyla düzenlenen tüm drama buluşmalarımızın bir kitap olarak yayınlanması Derneğimizin en önemli amaçları arasındadır. Bu amaç aynı zamanda geleceğe bırakılacak olan bir “kültürel miras” olarak da değerlendirilebilir.

“Drama-Maske-Müze” başlıklı bu kitap, Ankara’da 23-28 Ekim 1995 tarihleri arasında 6. Uluslararası Eğitimde Yaratıcı Drama Semineri’nde yapılan atölye ve konferans etkinliklerinin bir araya getirilmesiyle oluşturulmuştur. Kitabın ilk baskısının editörlüğünü kurucu ve onursal başkanımız Prof. Dr. İnci San yapmıştır.

Alman Kültür Merkezi ve British Council’in işbirliği ile düzenlenen seminerin düzenleme ve yürütme kurulu başkanlığını o dönemde derneğimiz başkanı da olan hocamız Prof. Dr. İnci San yapmıştır.

6. Uluslararası Eğitimde Yaratıcı Drama Semineri’nin atölyeleri Almanya’dan Sabine Stange; İngiltere’den Andrea Earl ve Peter Ward tarafından yürütülmüştür. Kitapta; atölye etkinliklerine, seminere ilişkin rapor ve eklere yer verilmiştir.

Derneğimizin düzenlediği seminer ve kongrelere ilişkin tüm kitaplar Pegem Yayınevi işbirliği ile basılmaktadır. Bu nedenle gerçekleştirilen tüm seminer ve kongre kitaplarının dil ve biçim açısından birlik oluşturması amaçlanmıştır. 6. Uluslararası Eğitimde Yaratıcı Drama Semineri kitabı da ikinci baskısında biçim bakımından yeniden düzenlenmiştir. Başta bizleri yetiştiren ve bugünlere gelmemizde çok önemli katkıları olan hocamız ve kurucu başkanımız Prof. Dr. İnci San’a; kitabın ilk baskısının hazırlanmasına katkı sunan Tuğba Girgin, Tülay Üstündağ, Aynur Eğitimci, Ayşe Çakır İlhan’a; seminer ve atölyelerde çevirmenlik yapan Tülin Sağlam, Sıla Ay, Burcu Dalgıç’a; seminerde emeği geçen diğer tüm meslektaşlarıma; bu baskının yeniden düzenlenmesi için ön çalışmaları yapan Ankara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi araştırma görevlilerinden Gizem Sivrikaya ve Ahmet Mansuroğlu’na; son olarak Pegem Akademi Yayınevi’nden Servet Sarıkaya ve dizgi, baskı, düzeltme ekibine içtenlikle teşekkür ederim.

Prof. Dr. Ömer Adıgüzel
Ankara Üniversitesi Öğretim Üyesi,
Çağdaş Drama Derneği Genel Başkanı

İÇİNDEKİLER

İkinci Baskıya Önsöz Ömer Adıgüzel.....	v
--	---

1. BÖLÜM

AÇILIŞ KONUŞMALARI VE KONFERANSLAR

Açılış Konuşmaları.....	1
Ankara'da Yaratıcı Drama Çalışmaları İnci San.....	1
Yaratıcı Drama ve Tiyatro İlişkisi Metin And.....	5
Konferanslar.....	9
Yaratıcılığın Ortaya Çıkması ve Gelişimi Açısından Maskenin İşlevi Sabine Stange.....	9
Arbeit Mit Masken Als Möglichkeit, Kreativitaet Zu Entdecken Und Zu Entfalten Sabine Stange.....	17
Eğitimde Drama Tülin Sağlam.....	26
Müze Pedagojisi İngiltere'de Nasıl Gelişti? Tarih Konuşan Drama Andrea Earl.....	29
Drama Speaking History Andrea Earl.....	40
Hope Street Merkezi'nin Çalışmaları ve "Devise" Yöntemi Peter Ward.....	52
Works of Hope Street Center and "Devise" as a Method Peter Ward.....	59

2. BÖLÜM

ATÖLYELER

Atölye 1: Drama ve Müze Andrea Earl.....	67
Atölye 2: Drama ve Maske Sabine Strange.....	76
Atölye 3: Temel Drama (Devise Yöntemi) Peter Ward.....	81

3. BÖLÜM

EKLER

Genel Değerlendirmeler.....	89
Hope Street's Post Seminar Report.....	100

Hope Street'in Seminer Sonrası Raporu.....	109
Konuk Uzmanların Özgeçmişleri.....	118
Basın Bülteni	123
Basından Yansımalar.....	124
Seminer Programı	124
Seminere Çağrı Yazısı Örneği.....	126
6. Uluslararası Eğitimde Drama Semineri Başvuru Formu	128

1. BÖLÜM

AÇILIŞ KONUŞMALARINI VE KONFERANSLAR

1.1. Açılış Konuşmaları

Ankara'da Yaratıcı Drama Çalışmaları

İnci San

Değerli Konuklar,

1985 yılından bu yana, iki yılda bir gerçekleştirdiğimiz Uluslararası Eğitimde (Yaratıcı) Drama Seminerlerinin altıncısını açmaktan kıvanç duyuyorum.

Eğitimde Drama çalışmaları Ankara'da 1980'li yıllarda başlamıştı. Seminerleri başlattığımız 1985 yılına göre ise 1995 yılı demek, seminerlerin 10. yılını da kutluyoruz demek. Gerek bu seminerler gerek 1990' da yasal kuruluşunu tamamlayan Çağdaş Drama derneğimiz Ankara'da yaratıcı dramanın adını duyurdu.

Üyelerimizin büyük çoğunluğu okulöncesi eğitim kurum ve kuruluşlarında eğitimci, öğretmen, yönetici olarak çalışmaktadırlar. Bir bölümü Ankara'nın çeşitli üniversitelerinde çocuk gelişimi ve okulöncesi pedagojisi alanlarında, drama konusunda da dersler veren, araştırma yapan ve/ya da yaptıran öğretim üyeleri ve öğretim elemanları. Bir bölümü de Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalında bir bilim dalı olan Yaratıcı (Eğitsel) Drama alanında tezler yapmış ya da tezler ve araştırmalar yürütmüş öğretim üyeleri, öğretim elemanları ve lisansüstü öğrencileri. Bunun dışında resim, müzik, fotoğrafçılık, mimari ve tiyatro gibi çeşitli sanat alanları temsilcileri, psikologlar ve gerek Ankara, gerek İstanbul, İzmir, Adana, Antalya gibi kentlerimizden ilgi duyan eğitimciler, sanat eğitimcileri ile tek tük de olsa ilk ve orta öğretimden, söz gelimi Kız Meslek Liselerinden öğretmenler var. Toplam sayımız 120.

Görsel 1. Prof. Dr. İnci San

Örgün eğitimin ilk basamaklarından başlayarak üniversiteye dek sınıf içi ve/veya sınıf dışı etkinlikler (sanatsal ve yöntemsel) biçiminde yaratıcı dramanın eğitsel kullanımının, iletişimsel, etkileşimsel boyutlarını, yaratıcı kılıcı etkililiğini, toplumsallaştırma, toplumsal ve giderek siyasal bilinç kazandırma yönlerini biliyoruz.

Tiyatro alanında oyuncu, yazar, dramaturg ve yönetmenlere yönelik drama çalışmalarının, yaratıcılık ve üretkenlikte çağdaş yöntemlere ulaştırdığını da az da olsa gözlüyoruz Tiyatro ve eğitim alanlarının yaratıcı dramanın eğitici bir yöntem olarak kullanılmasıyla nasıl içiçe geçtiğinin farkındayız. Okulda tiyatro, okulda drama, derste yaratıcı drama gibi kavramları artık bilinçle ve doğru olarak kullanıyoruz. Lisansüstü ve lisans düzeyinde zorunlu ya da seçimlik olarak verilen dersler, Derneğimizin halen her yıl açtığı 3 - 4 kurs ve bunun gibi uluslararası seminerlerimiz bu durumu sağladı.

Yeniden seminere dönecek olursak:

Seminerlerimizin hemen her birinde belli temalar işlenmişti.

Eğitimde Drama nedir? başlığıyla, bir tanıtım ve tanımlamanın öngörüldüğü birinci seminerden bu yana giderek belli uzmanlık alanlarıyla ilgili drama çalışmalarının hakkında bilgilenmeyi ön planda tuttuk. 1993'teki 5. seminerde sözlümü "Özel Eğitim ve Drama" gibi ana başlıklarımız vardı.

Bu yıl "Müzedeki Drama" ve çok önemli bir dramatik malzeme olan "Maske" üzerinde durulacaktır. Maske'nin yaratıcılık boyutu içinde çok yönlü kullanımını konuşumumuz Sn. Stange'den izleyeceğiz.

Andrea Earl ve Peter Ward, İngiltere'den gelen bu iki uzman konuşumumuzun konuşmalarından ve workshoplarından rahatlıkla şu gerçek ortaya çıkacaktır ki, çok uzun yıllardan beri artık İngiltere'de "drama gerekli mi değil mi" tartışması bitmiştir. Şimdi "Drama ve tiyatro, hangi alanlarda topluma nasıl daha yararlı olmalı mı değil, nasıl olmalı?" biçimini almıştır. Yaratıcı dramının hangi alanlarda nasıl kullanıldığına ilişkin açıklamaları ayrıca dinleyeceğiz (Çarşamba Saat 18.00). Psikodramadan ayrıldığı noktaların Sn. Üstün Dökmen'in aynı oturumda yapacağı açıklamalarla zihinlerimize iyice yerleşeceği kesindir. Hala tiyatro ile yaratıcı drama arasındaki ilişki için kuşku taşıyanlar varsa seminerimizin açılış konferansında biraz sonra Sn. Metin And'ı dinleyeceğiz.

Workshoplara katılım isteminin fazlalığından dolayı yaşanacak sıkıntılar olursa bağışlanmasını dileriz.

Sn. Stange'in workshopunu iki gruba ayırmak zorunda kaldık. Salı ve Çarşamba sabahları bir grup, Perşembe tüm gün ikinci grup. Önlükler, eski bezler getirmeyi unutmayınız. Peter Ward 5-6 adet yaygı, çarşaf, örtü istemektedir. Bunlar kısa duyurularımızdı.

Drama çalışmaları sürecinde henüz ulaşamadığımız noktaları da belirtmekte yarar görüyorum. Kuşkusuz Türkiye çapında yaygınlaşmak. Fakat bunu özellikle belli bir kurumsallaşma içinde gerçekleştirmek gerekmektedir. Tanıtım için TRT ve basın, kurumsallaşma için de Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı'nın desteğine gereksinim var. YÖK nezdindeki girişimlerimiz ise özellikle sınıf öğretmenliği bölümleri başta olmak üzere, öğretmen yetiştiren yüksek eğitim kurumlarında dramının zorunlu bir ders olarak yer alması doğrudur.

Bu arada Milli Eğitim Bakanlığı'nda Kız Meslek Liselerinden bir grup öğretmenle yaptığımız hizmet-içi seminerin eğitimde dramının kurumsallaşması açısından önemini belirtirken, artık Milli Prodüktivite Merkezi, Gülhane Askeri Tıp Akademisi, TRT, Şenlikler (Alaçatı Çocuk ve Gençlik Tiyatroları Festivali. Devrek Kültür Şenliği vb.), MATURE, Belediyeler (Ankara, İzmir, Bursa gibi), İstanbul Kadıköy Anadolu Lisesi (Tevfik Fikret, TED, Büyük Kolej. Aykan Koleji gibi özel-ler yanında), Gazi Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, İletişim Fakültesi, KASAUM